

17de Kapitel.

Falsk Forklaring og falsk Anklage.

Da det ikke er Eden, men den Omstændighed, at Forklaringen er falsk, der bringer Forholdet ind under det straffbare Omraade, er det fundet naturligt at lade dette faa Udtryk i Kapitlets Overskrift i Modsætning til, at Straffelovens Kapitel 14 til Overskrift har »Mened og andre dermed beslægtede Forbrydelser«.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser bemærkes følgende:

Til §§ 160—163. (U. §§ 150—152, jfr. Mot. Sp. 259—64).

Disse Paragraffer, der træder i Stedet for Straffelovens §§ 145—154, angaar *falsk Forklaring eller Erklæring for Retten* eller for anden Myndighed, ved hvilken Brug af Ed eller anden højtidelig Bekræftelse er lovhjemlet.

Kommissionen har ikke fundet Grund til som Straffeloven at opstille forskellige Paragraffer med Regler henholdsvis om Mened og falsk ubeediget Forklaring, men har i een Paragraf (§ 160) samlet de Bestemmelser, der i Straffeloven er optaget i §§ 145, 146, 149, 150, 151, 152 og 153. Ved den nærmere Udformning af Straffebestemmelsen har forskellige Opfattelser gjort sig gældende. 3 af Kommissionens Medlemmer mener, at der bør opstilles een Strafferamme omfattende enhver forsætlig afgivet falsk Forklaring, hvad enten denne er bekræftet med Ed eller ej, saaledes at Edens Aflæggelse efter Omstændighederne vil kunne faa strafudmaalende Betydning (jfr. Mot. Sp. 259—60). Kommissionens 3 andre Medlemmer har den Opfattelse, at der bør opstilles en Strafferamme for falsk ubeediget Forklaring, og ved Siden heraf fastsættes fakultativ Strafforhøjelse for de Tilfælde, at edelig Bekræftelse af Forklaringen har fundet Sted (jfr. Mot. Sp. 260—61).

I Lovforslaget har man indtaget det sidstnævnte Standpunkt. Ganske vist bestaar, som allerede ovenfor bemærket, det strafbare — hvad enten den falske Forklaring er beediget eller ikke — alene i, at der er afgivet falsk Forklaring for Ret eller Øvrighed, men dog synes Retsordenens med den almindelige Retsbevidsthed stemmende Opfattelse af Eden som den højeste og stærkeste Bekræftelse der kendes, ligesom det nu er Tilfældet, at burde markeres i Straffeloven ved Fastsættelse af en særlig Strafferamme for de Tilfælde, hvor den falske Forklaring er beediget.

Den i Udkastets § 150, Stk. 2 fastsatte Straf foreslaas i § 160, Stk. 2 nedsat noget. En til § 160, Stk. 3 svarende Bestemmelse findes ikke i Straffeloven, men Bestemmelsen, der f. Eks. vil kunne finde Anvendelse paa de Spørgsmaal vedrørende »Generalia«, der rettes til Vidner m. fl., synes naturlig.

§ 161, Stk. 1 (U. § 151, Stk. 1) træder i Stedet for Straffelovens § 147. Bestemmelsen hjemler Straffrihed for den, der afgiver falsk Forklaring enten som sigtet i en offentlig Straffesag eller under Afhøring i Tilfælde, hvor Forklaring ifølge Loven ikke maa afkræves, jfr. Retsplejelovens § 169, cfr. § 302, sidste Stykke. Straffelovens § 147 hjemler kun Adgang til Straffrihed i det første Tilfælde, og kun forsaavidt Forklaringen ikke er bekræftet med Ed; iøvrigt gives kun Adgang til Strafnedsættelse.

En til § 161, Stk. 2 svarende Bestemmelse findes ikke i nugældende dansk Ret. Som Tilfælde, hvor Reglen vil kunne finde Anvendelse, henvises til Retsplejelovens § 170.

Bestemmelsen i § 162 (U. § 151 A.) om Straf for uagtsom falsk Forklaring, jfr. den nu gældende Straffelovs §§ 148 og 149, 2. Stk., er optaget efter Forslag af et Mindretal (2 Medlemmer) indenfor Kommissionen, jfr. Mot. Sp. 262—63. Dog har man ment ikke at kunne nøjes med, at der er udvist »Ubetænksomhed«, men foreslaar Strafbarheden gjort betinget af grov Uagtsomhed.

I § 163, der svarer til Straffelovens § 154, foreslaas den i Udkastets § 152 fastsatte Straf noget skærpet.

Man har ligesom Kommissionen ikke fundet Anledning til i Kapitel 17 at optage nogen Bestemmelse om Strafnedsættelse eller Straffrihed for det Tilfælde, at den falske Forklaring tilbagekaldes, jfr. Straffelovens §§ 145, 2. Pkt., 146, 2. Pkt., 150, 2. Pkt. og 151, 2. Pkt. Den fornødne Adgang til henholdsvis Strafnedsættelse og Straffrihed i disse Tilfælde er hjemlet ved Lovforslagets § 88 Nr. 5, jfr. sidste Stk.

Til §§ 164 og 165. (U. L. om Forseelser §§ 12 og 13, jfr. Mot. Sp. 398—99).

Disse Paragraffer omhandler Afgivelse af *andre falske eller urigtige Erklæringer til offentlige Myndigheder* eller iøvrigt til Brug i Retsforhold, der vedkommer det offentlige. Hovedbestemmelsen herom findes nu i Straffelovens § 155, jfr. endvidere §§ 179, 224 og 226.